

Creativitatea poate aduce mai multă bucurie în educație?

Cum? Pentru cine? Cu ce impact?

Larisa Popescu*, Alexandra Zegrean

Asociația Lume Bună

*lari.popescu@gmail.com

Abstract

This article responds to the question *Can creativity bring more joy in education?* through a practical experience – a case study – the implementation of *Revista Creativ la Sat* project. The project was developed between March and October 2018 and it was co-financed by AFCN (The Administration of the National Cultural Fund). *Revista Creativ la Sat* was also presented during the sixth edition of the ALLS event – *Romanian International Conference for Research and Education*.

Ce înseamnă creativitate pentru noi?

Autenticitate. Curaj. Curiozitate. Încredere. Descoperire. Joc. Joacă. Experiment. Exprimare.

Prezentul nostru și societatea în care trăim pun din ce în ce mai des accent pe importanța de a fi creativ. De ce? Pentru că viitorul nu pare să mai reprezinte doar o fabrică în care ideile sunt produse pe bandă rulantă, uniformizate și de duzină. Se conturează o nouă lume, în care elementul surpriză și ingredientul lipsă din fiecare ecuație constă în aportul unic al fiecăruia dintre noi, *elementul* de care povestea Sir Ken Robinson, consultant internațional în educație, în opera *The Element* (Robinson, 2010).

Pentru noi, echipa Asociației Lume Bună, *creativitatea* presupune o exprimare autentică a ceea ce simt, gândesc și sunt copiii. Modul în care ei propun rezolvări sau interpretări în fața unei provocări (de natură artistică sau în cadrul activităților de educație non-formală) este o radiografie a potențialului lor creativ. Credem că această „sămânță” creativă este plantată în fiecare suflet de copil, dar dezvoltarea ei depinde puternic de mediu, familie, modele și lecții pe care cei mici le primesc și care ajung, voluntar sau involuntar, să le modeleze percepția asupra

lumii. [Sir Ken Robinson afirma în cadrul conferințelor TED Global](#): „Creativitatea nu este dobândită pe măsură ce creștem, ci pierdută. Suntem educați să o pierdem.”

Așadar, cum putem păstra creativitatea copiilor în actualul sistem de învățământ din România? Este o întrebare provocatoare, la care încercăm să răspundem prin fiecare proiect implementat în cadrul Asociației Lume Bună. Până acum, principalele modalități în urma cărora am observat rezultate pe termen lung și pe care le punem constant în practică sunt:

- oferirea unui grad de libertate în gândire prin dezvoltarea gândirii critice;
- oferirea unui mediu nonformal și propice creativității prin joacă;
- oferirea unui context în care nu există greșeli, ci doar experimente, sub formă de pași parcurși către cunoaștere.

De ce merită tot acest demers? Simplu: pentru că, prin creativitate, educația poate ajunge să fie un demers plăcut, ușor, dar mai ales continuu. Imaginați-vă un mediu de învățare în care copiii vin cu drag, nerăbdare și curiozitate, un context educațional construit în jurul nevoilor lor și care le încurajează creativitatea. Noi am făcut acest exercițiu mental, iar acum haideți să vă povestim cum am reușit și în realitate să aducem mai multă bucurie în educație prin *creativitate*.

Cum?

Implementarea și procesul de realizare a Revistei Creativ la Sat – prima ediție

În perioada martie-octombrie 2018, echipa Asociației Lume Bună a lucrat la cel mai nou proiect de educație non-formală pentru mediul rural: *Revista Creativ la Sat*. Proiectul a fost co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, având ca beneficiari 207 elevi și 28 profesori din 11 școli din mediul rural, localizate în 8 județe la nivel național. Care au fost scopul și obiectivele principale? Proiectul și-a dorit să consolideze colaborarea, comunicarea și creativitatea în rândul școlilor din mediul rural, la nivel național, prin elaborarea și implementarea primei reviste electronice din România, realizată din articole compuse de copii.

Etapale de implementare ale proiectului *Revista Creativ la Sat*:

- lansarea proiectului și trimiterea invitațiilor de implicare în proiect către toate cele 19 CLUB ACTIV CELS din școlile cu care Asociația Lume Bună colaborase în prealabil;
- în urma apelului, s-au înscris 11 școli din mediul rural, din 8 județe;

- realizarea revistelor, pe parcursul a 2 luni, în urma celor 5 ateliere desfășurate conform ghidului transmis către profesorii coordonatori;
- lansarea revistelor la nivel local, în cele 11 comunități, prin organizarea unor evenimente coordonate de elevi, în cadrul cărora au fost invitați membrii ai comunității: părinți, bunici, primar, medic, preot și alte personalități la nivel local;
- procesul de selecție a articolelor pentru *Revista Electronică* s-a desfășurat în 2 etape: selecția efectuată de către o comisie de specialiști a câte 5 articole pentru fiecare școală și selecția prin votare online a celor mai bune 3 articole din fiecare sat participant;
- la final, au fost incluse în *Revista Creativ la Sat* în formatul electronic 33 de articole.

Puteți găsi *Revista Creativ la Sat* în format PDF pe site-ul www.asociatialembuna.com.

Fragmente din *Revista Creativ la Sat*

După ce proiectul s-a concretizat, ne-a bucurat oportunitatea de a prezenta *Revista Creativ la Sat* în mai multe contexte și de a împărtăși rezultatele și impactul acestui demers. Astfel, am vorbit cu drag despre proiect în cadrul unor evenimente precum: FIEDU Festivalul Internațional de Educație (iunie, Ploiești), Festivalul Proetnica (august, Sighișoara), lansarea *Revistei Electronice Creativ la Sat* la Cărturești Carusel (octombrie, București), Romanian International Conference for Research and Education (octombrie, Cluj) și Târgul de carte Gaudeamus (noiembrie, București).

Colaj cu poze de la diferite evenimente de prezentare a *Revistei Creativ la Sat*

Pentru cine?

Cele 11 comunități rurale implicate, din 8 județe la nivel național

Beneficiarii direcți ai proiectului au fost cei 207 elevi, din clasa a II-a până în clasa a VIII-a, și cei 28 profesori, din cele 11 sate – însă, *Revista Creativ la Sat* a avut un minunat impact și la nivelul comunităților locale beneficiare. Copiii au dobândit noi competențe: și-au dezvoltat abilitățile de comunicare și lucru în echipă, au avut oportunitatea de a descoperi noi tradiții, oameni de valoare și legende despre comunitățile în care trăiesc, și-au folosit creativitatea în realizarea articolelor și ilustrațiilor din reviste – iar *Revista Creativ la Sat* devenind un act cultural la nivel local. În continuare, iată câteva mărturii și impresii despre proiect.

- „Mă bucur că am luat parte la prezentarea acestei reviste, pentru că am văzut copii care s-au implicat și dăruit în cunoașterea *rădăcinii lor*. Am văzut zâmbete, emoții sincere, care mi-au umplut sufletul de bucurie.” (Bianca Rus, părinte elev, Șinca Veche, Brașov).
- „*Revista Creativ la Sat* este pentru comunitate o *oglinadă*. Locuitorii devin actori în filmulețe, comunitatea fiind *râul* în care se trăiește.” (Șuvițeanu Micșunica, Perșani, Brașov).

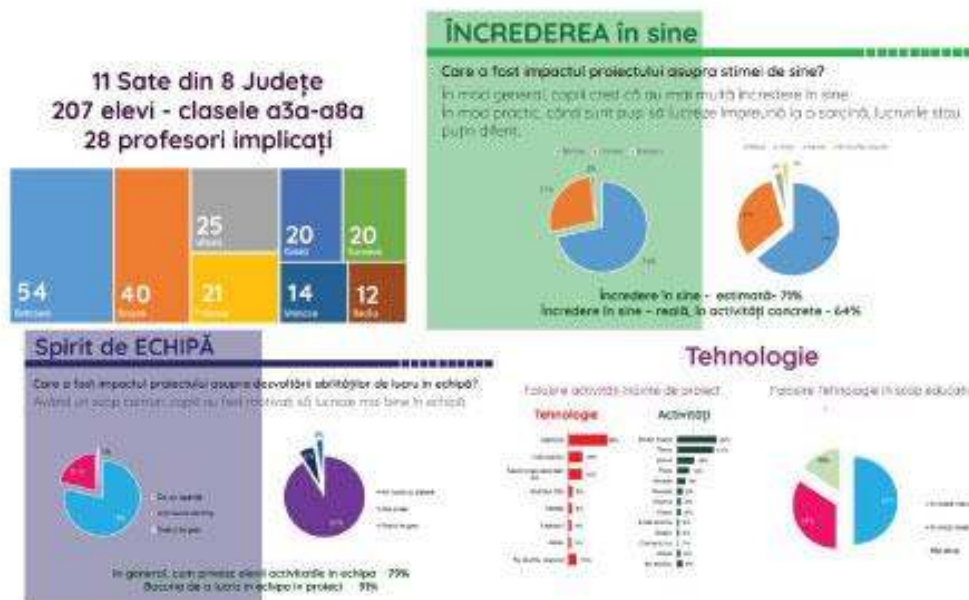
- „O revistă a satului e un lucru extraordinar. Revista este un mijloc de valorizare a tradițiilor și culturii locale, de cunoaștere a posibilităților pe care le oferă satul cu oamenii săi. (Șurubariu Mihaela, Balta Arsă).

O parte dintre beneficiarii *Revistei Creativ la Sat*

Cu ce impact?

Deși *creativitatea*, prin definiție, este un termen complex și dificil de „măsurat”, ne-am dorit să extragem concluzii în urma proiectului și să cuantificăm impactul acestuia. După completarea chestionarelor, de cei peste 200 de copii, atât la începutul proiectului, cât și la finalul acestuia, a fost realizată o analiză de către sociologul Larisa Gheorghe. În felul acesta, am putut constata impactul asupra câtorva aspecte: dezvoltarea încrederii în sine, spiritului de echipă, toleranței și capacității de folosire a tehnologiei, precum și creșterea interesului copiilor pentru activități care îi provoacă să învețe prin metode de educație nonformală.

Impactul Revistei Creativ la Sat

Continuarea proiectului. Concluzii

Nominalizarea Revistei Creativ la Sat la Gala Premiilor AFCN (15 ianuarie 2019) ne-a entuziasmat cu adevărat. Mai ales că interesul pentru proiect există și în 2019 – în prezent, pentru a doua ediție, avem înscrise 14 școli din mediul rural, aparținând 10 județe. În plus, pentru că ne dorim să creștem și să evoluăm constant, vom implementa în 2019 un nou proiect menit să aducă creativitate și bucurie în educație – *Coletul Creativ la Sat* – proiect co-finanțat AFCN.

După implementarea acestui proiect național numit *Revista Creativ la Sat*, bazat pe *încurajarea creativității* în rândul copiilor, am constatat că sistemul educațional actual are nevoie de profesori care să mizeze pe imaginația și potențialul creativ ale fiecărui copil, să îmbrățișeze „vremurile” tehnologiei curente și să conteze pe *nou*.

Noi avem un răspuns la întrebarea-titlu: *creativitatea* este ca o Pasăre Pheonix, care poate face să renască Bucuria și Motivația copiilor în procesul de învățare, iar impactul este unul multicultural și de lungă durată. Acum, la final de poveste, vă invităm să reflectați și să conturați propriul răspuns la întrebarea *Creativitatea poate aduce mai multă bucurie în educație?*